

Rektor
Högskolan Kristianstad

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Karin Järplid Linde
08-563 087 86
karin.jarplid.linde@hsv.se
BESLUT

2008-11-18
Reg.nr 641-311-08

Uppföljning av beviljad ansökan om rätt att utfärda masterexamen inom området utbildningsvetenskap

Högskoleverket beslutar att Högskolan Kristianstad får fortsatt rätt att utfärda masterexamen inom området utbildningsvetenskap.

Ärendet

Den 20 juni 2007 fattade Högskoleverket beslut om att ge Högskolan Kristianstad rätt att utfärda masterexamen inom området utbildningsvetenskap. Det framgick dock av de sakkunnigas bedömning att högskolan inte på ett tillfredsställande sätt kunde visa hur man avsåg att säkerställa den aktuella masterutbildningens nivå och progression. Högskoleverket beslutade att inom ett år följa upp den beviljade examensrätten och att därefter ta ställning till om det finns skäl att återkalla examensrätten. Högskolan anmodades att inom ett år inkomma med underlag där det framgår vilka åtgärder som vidtagits gällande bristerna i nivå och progression. I januari 2008 skickades ytterligare en skrivelse till rektor för att uppmärksamma högskolan på den kommande uppföljningen.

Den 19 juni 2008 inkom Högskolan Kristianstad med en redogörelse för vilka åtgärder som högskolan vidtagit. För granskning av högskolans redogörelse har Högskoleverket anlitat två av de sakkunniga som deltog vid prövningen av högskolans ansökan om masterexamensrätt 2007: professor Solveig Hägglund, Karlstads universitet och professor Astrid Pettersson, Stockholms universitet. De sakkunnigas yttrande bifogas. Därefter har Högskolan Kristianstad funnit sakfel i det material som högskolan skickat in till Högskoleverket. Högskolan Kristianstad har getts möjlighet att skicka in ett klagörande som de sakkunniga har tagit ställning till. De sakkunnigas kommentar till klagörandet bifogas.

Bedömning

De sakkunnigas bedömning är att utbildningens nivå och progression är tydliggjord i och med det insända klagörandet från Högskolan Kristianstad och att en betydande del av den kritik som framfördes i de sakkunnigas utlåtande nu är undanröjd. Högskoleverket instämmer i de sakkunnigas bedömning.

Beslut

Högskoleverket instämmer i de sakkunnigas bedömning och beslutar att Högskolan Kristianstad får fortsatt rätt att utfärda masterexamen inom området utbildningsvetenskap. Högskoleverket vill dock påpeka vikten av att högskolan i framtiden kvalitetssäkrar de uppgifter som lämnas till Högskoleverket.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskansler Anders Flodström efter föredragning av utredare Karin Järplid Linde i närvaro av huvudsekreterare Lena Adamson, informationschef Eva Ferndahl och avdelningschef Clas-Uno Frykholm.

Anders Flodström

Karin Järplid Linde

Sakkunnigutlåtande

Uppföljning av beviljad masterexamensrätt: Utbildningsvetenskap vid Högskolan Kristianstad

Undertecknade har blivit utsedda att vara sakkunniga för att följa upp masterexamensrätten i utbildningsvetenskap vid Högskolan Kristianstad.

Uppdraget innebär att granska masterutbildningens nivå och progression utifrån det material som högskolan skickat in.

Inskickat material

Högskolan har skickat in följande material:

- Underlag för uppföljning av Högskolan Kristianstads beviljade rätt att utfärda masterexamen i utbildningsvetenskap,
- Utbildningsplan masterprogram i utbildningsvetenskap,
- Utbildningsplan magisterprogram i pedagogiskt arbete,
- 9 kursplaner,
- Riktlinjer för examination,
- Högskolans organisation,
- Överenskommelse avseende samarbete i utbildning på forskarnivå med Lunds universitet,
- Anvisningar för förslag om nytt utbildningsprogram och huvudområde/område för examen,
- Regler för kursplaners giltighetstid,
- Program för kvalitetsutveckling.

Av de nio kursplaner som bifogas är endast två fastställda. Detta är problematiskt eftersom kursplanerna ska gälla från och med i år.

Utbildningsplaner

Högskolan har tidigare ansökt om masterexamensrätt i utbildningsvetenskap med inriktning mot pedagogik, psykologi, specialpedagogik och ämnesdidaktik. Den utbildning som nu beskrivs är ett masterprogram i utbildningsvetenskap med inriktning mot pedagogiskt arbete, det program som erbjuds de studenter som antas hösten 2008. Enligt utbildningsplanen för programmet ska studenterna under de första 60 hp följa utbildningsplanen ”i valt ämne”. De ämnen som kan vara aktuella är de som ”kan tillhandahålla handledare och VFU (verksamhetsförlag utbildning) i aktiva och kvalificerade forskarmiljöer”. I underlaget bifogas utbildningsplan för magisterprogram i pedagogiskt arbete men ingen annan utbildningsplan på magisternivå. På sikt kan alltså även andra ämnens kurser och/eller utbildningsplaner för magisterexamen väljas.

De examensmål som anges i utbildningsplanerna för magister- och masterprogrammen följer i stort sett förordningstexten och det är svårt att se den lokala tolkningen och högskolans specifika mål.

Obligatoriska kurser

De fyra kurser som beskrivs i utbildningsplanen för magisterprogrammet i pedagogiskt arbete är obligatoriska och ska läsas i en given ordning.

De kurser som ingår är:

- Pedagogiskt arbete som forskningsområde (15 hp inklusive 2 hp VFU),
- Forsknings- och utvecklingsarbete i pedagogisk verksamhet (15 hp inklusive 2 hp VFU),
- Lärande och undervisning (15 hp inklusive 2 hp VFU),
- Magisteruppsats (15 hp).

För det andra året finns kursplaner för fem kurser bifogade (varav två uppsatskurser om 15 respektive 30 hp). Kurserna bygger på varandra men det är inte helt entydigt vilka av dem som ska ingå i de obligatoriska 20 hp som anges i utbildningsplanen.

De fem kurserna är:

- Utbildning och samhälle, 10 hp,
- Verksamhetsutveckling och lärande, 10 hp varav 2hp VFU,
- Vetenskapsteori, metodologi och utbildningsvetenskaplig fördjupning, 10 hp varav 2 hp VFU,
- Självständigt arbete, 15/30 hp..

15 av de valbara 40 hp kan ligga på grundnivå. I utbildningsplanen illustreras två olika varianter, en med 15 hp självständigt arbete år 1, en med 30 hp självständigt arbete år 2. I den andra varianten läser studenten sammanlagt 75 hp år 2. Under både det första och det andra året har studenterna VFU förlagd till såväl skolor och arbetsplatser som till forskningsmiljöer vid högskolan.

Progression

En granskning av lärandemålen s formuleringar i kursplanerna för år 2 i masterprogrammet anger en viss, men något otydlig progression mellan kurserna: *redogöra, analysera* (kursen Utbildning och samhälle); *fördjupad kunskap och förståelse, ha kunskaper, kritisk, underbyggt och kreativt diskutera och analysera, beskriva och resonera, presentera och diskutera, planera och genomföra kvalificerade uppgifter, kunna värdera och diskutera, kunna resonera* (kursen Verksamhetsutveckling och lärande); *ha fördjupad kunskap och förståelse, kritiskt självständigt och kreativt identifiera och formulera, designa ett projekt, planera*

kvalificerade uppgifter, kunna värdera och diskutera (kursen Vetenskapsteori, metodologi och fördjupning).

Litteraturlistor finns endast för de två första kurserna eftersom i den tredje kursen (av de ovan nämnda) ska studenten själv välja litteratur i samråd med handledaren. Det framgår som sagt inte tydligt vilka kurser som är obligatoriska (20 hp) för det andra året utöver Utbildning och samhälle (10 hp).

Kursernas innehåll anger sammantaget en relevant breddning av det utbildningsvetenskapliga området men det är svårt att bedöma progressionen. Den är otydlig och vi är tveksamma till om den är tillräcklig.

I utbildningsplanen står att studenten på masternivå ska ha "...förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart redogöra för .." men i kursplanernas lärandemål ser vi inte någon formulering om detta.

Enligt utbildningsplanen för masterprogrammet är förkunskapskraven för att antas: grundläggande behörighet, samt lärarexamen om minst 180 hp, eller annan examen om minst 180 hp, varav 60 hp i utbildningsvetenskapligt relevant ämne eller motsvarande. Något förvånande är att man i utbildningsplanen för magisterprogrammet i pedagogiskt arbete anger högre krav på förkunskaper, nämligen 90 hp i utbildningsvetenskapligt relevant ämne.

I dokumentet Kriterier för bedömning av självständigt arbete/examensarbete på grundnivå och avancerad nivå, beskrivs progressionen på följande sätt: "På avancerad nivå karaktäriseras arbetet av ökad grad av självständigt tänkande och initiativförmåga. Det ska ha ett teoretiskt djup och insiktsfullt tillämpad metod samt om möjligt ha ett nyhetsvärde. Det självständiga arbetet ska ha stringent definierade begrepp, noggrannhet i alla led och ska visa hur forskning och teoribildning på området behärskas genom val av metod, tolkning av data och djup i analysen". Ingen motsvarande formulering finns om progressionen mellan magister- och masternivå.

För övriga delar av utbildningen ger inte föreskrifterna några anvisningar för hur progressionen ska tydliggöras.

Förhållanden som får betydelse för bedömning av utbildningens progression och nivå har med innehållet i masterutbildningen att göra. Det faktum att magisterprogrammet i pedagogiskt arbete bildar grunden för masterprogrammet i utbildningsvetenskap, ger oss anledning att ställa oss frågan om vilket/vilka huvudområden man vill utveckla på avancerad nivå. Det är också oklart vilka övriga "ämnen" som kan ingå i masterexamen. Enligt underlaget ska bara "ämnen" där det finns aktiva forskare och forskarmiljöer kunna ingå i examen. Vilka dessa miljöer är framgår inte. VFU i forskarmiljöer förefaller märkligt – en utbildning på avancerad nivå borde naturligt vara integrerad i en sådan miljö.

Sammanfattning

Det underlag vi har haft tillgång till har varit oklart på några för bedömningen centrala punkter. Det masterprogram som beskrivs i utbildningsplanen omfattar fler inriktningar än den som bygger på magisterprogrammet i pedagogiskt arbete, inriktningar som inte närmare beskrivs i underlaget. Vårt yttrande begränsas alltså till utbildningen för masterexamen i utbildningsvetenskap med inriktning mot pedagogiskt arbete. De lokala examensmålen följer förordningen men saknar lokal specificering. Kursplanernas innehåll anger en innehållslig breddning men är otydliga vad gäller progressionen inom och mellan år ett respektive år två i programmet. Vilka kurser som ska ingå i de obligatoriska 20 hp under andra året är inte entydigt. Programmet riktar sig främst till studenter med lärarutbildning omfattande 180 hp, inkluderande en viss andel poäng med utbildningsvetenskaplig relevans. Det är oklart hur utbildningsvetenskap innehållsligt ska relateras till pedagogiskt arbete och till lärarutbildningens kurser och det är, delvis på grund av detta, svårt att se progressionen i utbildningen. Sammantaget, och utifrån det underlag vi har haft tillgång till, är vi tveksamma till huruvida masterprogrammet i utbildningsvetenskap vid Högskolan Kristianstad motsvarar den nivå och progression som krävs av en utbildning på masternivå.

Solveig Hägglund

Astrid Pettersson

Uppföljning av beviljad masterexamensrätt: Utbildningsvetenskap vid Högskolan Kristianstad

Kompletterande kommentar med anledning av att högskolan har inkommit med ett klargörande.

I vårt yttrande uttalade vi tveksamhet vad gäller nivå och progression i masterprogrammet i utbildningsvetenskap vid Högskolan Kristianstad. Vår tveksamhet grundades främst på att det av underlaget inte tydligt framgick hur progressionen inom och mellan år ett respektive två skall säkras. Här bestod otydligheten framför allt i att det fanns oklarheter vad gäller vilka kurser som är obligatoriska under år 2 i masterprogrammet i utbildningsvetenskap. Vi fann det också svårt att se progressionen över tid: från lärarutbildning, via magisterår i pedagogiskt arbete och över till masterår i utbildningsvetenskap. Här handlade oklarheten om vad som är huvudområdets innehållsliga fokus.

Av det klargörande vi fått ta del av framkommer att utbildningsplanen för masterprogrammet innehåller en skrivning som ger felaktig information vad gäller obligatoriska kurser och deras ordning under masteråret. Progressionen inom masteråret framstår därmed som tydligare. Eftersom oklarheten vad gäller kursinnehåll och kursordning under år två bidrog till tveksamheten vad gäller progressionen över hela programmet menar vi att klargörandet till betydande del har undanröjt vår tveksamhet.

I klargörandet beskrivs relationen mellan pedagogiskt arbete och utbildningsvetenskap. Här beskrivs forskningsmiljöerna och deras betydelse för fördjupning i programmet tydligare än i utbildnings- och kursplaner. Vi ser att här finns en genomtänkt idé om progression som överbryggat beteckningar på huvudområden/områden.

Vi förutsätter att högskolan reviderar styrdokumentet enligt de klargöranden som framgår av högskolans komplettering och på de punkter där högskolan anser att kritiken är berättigad. Det gäller att tydligare skriva fram progressionen mellan de självständiga arbetena på magister- respektive masternivå och VFU i forskningsmiljöer. Det gäller också att i lärandemålen i kursplanen komplettera med en formulering som är relevant i förhållande till utbildningsplanens formulering "...förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart redogöra för ...".

Sammantaget har klargörandet från högskolan undanröjt en betydande del av vår tveksamhet om huruvida masterprogrammet i utbildningsvetenskap vid Högskolan Kristianstad motsvarar den nivå och progression som krävs av en utbildning på masternivå.

Karlstad och Stockholm den 7 november 2008

Solveig Hägglund

Astrid Petterson